Betrekken bij
PS-vergadering van
18 december 2013

de leden van de commissie wordt verzocht hun eventuele opmerkingen binnen acht dagen na ontvangst aan de statenadviseur mede te delen.

Samenvatting

van de vergadering van de Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie

gehouden op woensdag 4 december 2013

• WOENSDAG STATENDAG

SAMENVATTING

Vergadering van de Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie

Woensdag 4 december 2013

U kunt de agendavoorstellen en de ingezonden brieven, evenals de samenvattingen, via het DocumentVindSysteem (DVS) inzien op de website van de provincie onder het volgende adres: www.drenthe.nl/provincialestaten

De lijst met toezeggingen tot en met de vergadering van 4 december 2013 is als bijlage opgenomen bij deze samenvatting.

Aanwezig:
mevrouw W.M. Meeuwissen-Dekker (voorzitter)
J.J. Baltes (VVD)
R. Beimers (PVV)
mevrouw E.H. Beving (PVV)
J.A. van Dalen (D66)
mevrouw A. Dekker-van het Hof (SP)
mevrouw R.S. Goettsch (PvdA0
E. Hemsteede (PvdA) tot 16:55 uur
W. van Heusden (ChristenUnie)
mevrouw T. Hummel (PvdA)
A. Huizing (PvdA) tot 17:55 uur
mevrouw M.S. Irrgang-Borsboom (VVD)
mevrouw M.J. Kaal (CDA) tot 17:00 uur
A. Kerstholt (VVD)
H. Klaver (CDA) tot 17:35 uur
J.N. Kuipers (GroenLinks)
K. Kuipers (GroenLinks)
mevrouw J.M. Pannekoek-van Toor (VVD)
mevrouw G.H. Smith (GroenLinks) tot 18:00 uur
J. Smits (VVD)
mevrouw L.A. Smits (SP) tot 17:15 uur
mevrouw M. Stijkel-Kuijpers (ChristenUnie)
mevrouw M.C.J. van der Tol (D66) vanaf 16:35 uur
N.A. Uppelschoten (PVV)
E.R. Veenstra (PvdA) tot 17:55 uur
H.J. van der Ven (CDA)
mevrouw J. Stapert, statenadviseur

Voorts aanwezig de leden van GS:
A. van der Tuuk (PvdA)
H. Brink (VVD)
H.H. van de Boer (VVD) tot 16:30 uur

Afwezig:
mevrouw G. van Dinteren (GroenLinks)
H.N. van Eekelen (SP)
mevrouw R. Horasan (PvdA)
T. Stelpstra (ChristenUnie)

1/2 Opening en vaststelling van de agenda
De voorzitter opent de vergadering.
Agendapunt 8, Statenstuk 2013-601; Onteigening ten behoeve van aansluiting Exloo op N34, wordt op verzoek van het college van GS doorgeschoven naar een volgende vergadering.
Voor het overige wordt de agenda ongewijzigd vastgesteld.

3. Verslag vergadering 6 november 2013 en de lijst van toezeggingen
De samenvatting van de vergadering van 6 november jl. wordt vastgesteld.
De lijst van toezeggingen wordt aangepast. Een actueel overzicht hiervan is aan deze samenvatting gehecht.
Aanvullend wordt hierover nog het volgende opgemerkt:
Bij toezegging RUD; package-deal (lening) geeft D66 aan van mening te blijven dat de verrekening wel toegepast zou kunnen worden.
Gedeputeerde van de Boer antwoordt dat het college bij de reactie blijft zoals verwoord in de Memo van 11 november. Wanneer D66 zich hierin niet kan vinden kan zij met nieuwe vragen komen.
De voorzitter concludeert dat de huidige toezegging is beantwoord.

Bij toezegging Ondernemersvriendelijk aanbesteden geven de fracties van de VVD en de PvdA nadrukkelijk aan te pleiten voor het onderschrijven van het convenant.
Gedeputeerde Brink antwoordt dat de provincie al werkt conform het protocol, maar terughoudend is om dergelijke convenanten te ondertekenen. Papier is geduldig, maar van belang is hoe het werk wordt uitgevoerd. VNO/NCW is op de hoogte van de werkwijze van de provincie.
Desgevraagd zegt *Gedeputeerde Brink* toe om zowel naar PS als de MKB Noord schriftelijk te reageren op de brief om ondernemersvriendelijk aan te besteden waarbij de werkwijze van de provincie uiteen zal worden gezet.

De toezegging over de Duitslandagenda wordt beantwoord met de invulling zoals die door gedeputeerde van der Tuuk wordt verwoord. (zie Lijst van toezeggingen). De commissie kan zich hierin vinden.

De voorzitter bevestigd dat gedane toezeggingen tijdens de Statenvergadering op de Lijst van toezeggingen van de betreffende Statencommissies worden geplaatst zodra de besluitenlijst van de Statenvergadering gereed is.

4. Ingekomen stukken
De lijst met ingekomen stukken wordt conform vastgesteld.
De fractie van D66 heeft gevraagd om agendering van de Memo van gedeputeerde van de Boer van 11 november jl. over beantwoorden vragen tijdens behandeling begroting RUD.
Agendering zal plaatsvinden in de Statencommissie FCBE van 15 januari 2014. De commissie stemt hier mee in.

D66 constateert (A6) dat de definitieve versie van Noordervisie 2040 is aangeboden in het blad Noorderzine en vraagt, het magazine is naar veel mensen toegestuurd maar niet naar alle Drenten; op welke wijze gaat dit een vervolg krijgen?
Gedeputeerde Brink: het gaat om een document voor de toekomst, het is de plicht van de provincie om het onder de aandacht te blijven brengen. Het document is voor iedereen te downloaden.

D66 informeert of het juist is dat uit het Jaarverslag van Libau (B 3) naar voren komt dat nu het steunpunt Libau Groningen-Drenthe een positief saldo heeft en de gehele organisatie negatief scoort, instanties buiten de provincie worden gefinancierd.

Gedeputeerde Brink zegt toe: de vraag van D66 schriftelijk te zullen beantwoorden.

5. Rondvraag

Er zijn geen vragen voor de rondvraag

Gedeputeerde van der Tuuk meldt dat in de vacature van Commissaris van de Raad van Bestuur voor GAE is voorzien.
Voorgedragen gaat worden mevrouw Evelyn Lindeman, nu vice-voorzitter van RvB van Aafjethuiszorg Huizen en Zorghotels in Rotterdam e.o. De voordracht van mevrouw Lindeman zal door de Algemene Vergadering van aandeelhouders moeten worden bekrachtigd.

6. IPO-, SNN- en EU-aangelegenheden

IPO

Geen mededelingen of vragen.

SNN/EU

De VVD vraagt naar de mogelijkheid om geïnformeerd te worden over de stand van zaken van de diverse (EU)programma's.
Gedeputeerde Brink geeft aan dat dit zeker mogelijk is. Daarnaast meldt hij dat de verdeling van de EFRO gelden voor Noord-Nederland gunstig is uitgevallen. Noord-NL ontvangt circa 20% van het deel van Nederland, ongeveer 122 miljoen euro voor de komende begrotingsperiode van Brussel (7 jaar) Daarnaast wordt voor het Interreg programma ongeveer 34 miljoen euro uitgetrokken voor Nederland. Het is de bedoeling dat in juni 2014 de diverse programma's open worden gesteld.

Gedeputeerde Brink zegt toe: de (nieuwe) werkwijze hoe de diverse EU programma's te integreren in de ambtelijke organisatie begin 2014 te willen presenteren aan de commissie FCBE.
Gedeputeerde Brink zegt toe: de commissie een overzicht te zullen sturen met de stand van zaken van de diverse Europese fondsen/programma's en de middelen die hierbij zijn betrokken.

7. Provinciale betrokkenheid bij Groningen Airport Eelde; rapport Noordelijke Rekenkamer van 10 oktober 2013

Van het spreekrecht maken gebruik:

1. De heer P. Boucher,
2. De heer J. Wittenberg namens VOLE en
3. Mevrouw W. Jonker- ter Veld

De inspreekreacties van de heer Boucher en mevrouw Jonker zijn als bijlage bij deze samenvatting gevoegd**.**
Aan de insprekers worden door de fracties diverse (verhelderende) vragen gesteld.
Vervolgens geeft de bestuursvoorzitter van NRK, dhr. Nijhuis een toelichting op het rapport waarbij hij benadrukt dat het onderzoek o.v.v. de Programmaraad is uitgevoerd. Het rapport geeft zowel een terugkijk als en een vooruitblik. Een gespecialiseerd bureau is hierbij geraadpleegd. Er is een zo objectief mogelijk rapport geschreven, de kleuring die hierbij door de journalistiek is gegeven is niet de juiste. Het rapport bevat geen politieke uitspraken. Het rapport geeft informatie en schetst een aantal scenario's waarbij ook de risico's in beeld zijn gebracht.
De hoofdaanbeveling is om een maatschappelijke kosten- en batenanalyse (MKBA) te laten maken op het moment dat sprake is van een investering. Een toelichting op deze analyse, waar die aan zou moeten voldoen zal de NRK begin 2014 naar de staten toesturen.
Daarnaast is het belangrijk dat provinciale bestuurders juist vanwege het provinciale (financiële) belang nauwere banden 'dichter zitten op' met het vliegveld moeten onderhouden.

De fracties van PVV, CDA, VVD, GL, SP en PvdA bedanken de NRK voor het rapport en stellen enkele toelichtende vragen.

Samenvattende reactie van de fracties op de inhoud van het rapport is de volgende.
Voor de PvdA is het duidelijk dat het niet mogelijk is om het vliegveld kostendekkend te exploiteren. GAE is nu zelf aan zet en kan dit doen met het opgebouwde eigen vermogen. Voor de PvdA wordt het tijd om te komen tot een goede discussie over het al dan niet investeren van provinciale middelen in het vliegveld. In de afgelopen 10 jaar is het nimmer tot een zuivere discussie is gekomen. De discussie werd vertroebeld door zaken als baanverlenging, invulling rol commissaris etc.
Het CDA wacht de reactie van het college van GS op de diverse rapporten af. Voorlopig is er nog een provinciale verantwoordelijkheid voor GAE.
Ook de VVD geeft aan graag aan de hand van de visie van GS verder te willen discussiëren over de rol van de provincie bij het vliegveld. Het is nog niet duidelijk wat de inspanningsverplichting van de provincie in dit geval inhoudt. Voor de VVD is niet aan de orde dat het vliegveld niet meer (financieel) zal worden ondersteund. Een eindoordeel kan de VVD op dit moment nog niet geven.
De SP is van mening dat er nog diverse vragen beantwoord moeten worden die in het verleden zijn blijven liggen. Bijvoorbeeld waarom heeft de provincie niet vanaf 2008 een MKBA heeft laten maken en hoe kan het dat de provincie onvoldoende kritisch is geweest bij de overname van de aandelen. En hoe kijkt het college naar het MKBA rapport van de heer Elhorst.
De PVV vraagt zich af welke discussie hier wordt gevoerd. Er worden argumenten aangevoerd om het vliegveld te sluiten. De PVV is van mening dat bij het Noorden een klein vliegveld hoort. Als dit betekent dat er geld geïnvesteerd moet worden dan is dat zo. Wel heeft de provincie dan de verplichting om het bedrag zo laag mogelijk te houden. Mogelijk kunnen passagiers hieraan een bijdrage leveren.
D66 spreekt van een politieke wens die er lijkt te zijn om het vliegveld te behouden. In hoeverre is er een verplichting om aandeelhouder te blijven? D66 is niet gelukkig hoe er in de afgelopen jaren is geopereerd door de provincie. En waarom is er geen onderzoek gedaan naar de economische spin-off van het vliegveld? Desgevraagd geeft D66 aan dat er niet meer in GAE moet worden geïnvesteerd dan wat tot nu toe is gedaan. Het is ook niet verantwoord om plotseling te stoppen met financiering.
De CU geeft aan dat GAE sowieso belangrijk is omdat de provincie geld, steekt in het vliegveld, en sprake is van een belangrijke vervoersmogelijkheid. De vraag is alleen hoe zwaar dit belang mag wegen. Met de PvdA is de CU van mening dat tot nu toe geen zuivere discussie is gevoerd over het belang van de provincie in het vliegveld.
GAE zou informatie aan de Staten eerder moeten leveren, hoe kijkt het college hier tegenaan. En wat gaat GS nu voorleggen aan de Staten? De Staten zelf moeten leren doelgerichtere vragen te stellen.
De CU is van mening dat GAE zich eerst zelf moet gaan bewijzen. Het is nu (nog) te vroeg om als provincie ondersteuning te leveren.
Voor GL is het rapport helder. Op basis van deze gegevens gaat er wat GL betreft geen cent naar het vliegveld. Het rapport bewijst het gelijk van GL. Geen overheidsgeld naar GAE, niet voor exploitatie en niet voor investering. Het college zou een MKBA moeten maken vanuit het provinciaal perspectief.
GL is niet principieel tegen vliegvelden, wel tegen een nieuwe financiële aanvraag.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord:
Gedeputeerde van der Tuuk: ook dit rapport van de NRK geeft aan dat de provincie nog meer energie moet steken in scherper zijn en het meer zakelijker gaan werken. Er zijn stappen gezet, maar het kan nog scherper. GAE heeft inmiddels een business case/ toekomstvisie opgesteld en gepresenteerd aan de aandeelhouders. Het college wil hierover met de commissie in gesprek in een van de komende commissievergaderingen zodra alle informatie beschikbaar is die de staten wensen. Of bespreking begin februari haalbaar is moet nog worden afgewacht.
Gedeputeerde v.d. Tuuk stelt ook voor om de aanbevelingen van de NRK te agenderen in de werkgroep programmabegroting en de BCA als uitvloeisel van de aanbeveling om (meer) informatie over

GAE te delen met PS en niet alleen via de P&C-cyclus.
Dichter op GAE gaan zitten zoals in de NRK voorstelt betekent voor GS niet dat een gedeputeerde opnieuw zitting zal nemen in de Raad van Commissarissen. De ingeslagen weg van de aandeelhouder op afstand zou GS willen handhaven. Wel is het goed om de discussie te voeren over wat kan een aandeelhouder op afstand wel en wat niet. Hierover wil het college uiteraard de discussie met de staten worden aangaan.
Op de vraag waar de provincie juridisch aan is gehouden als het gaat om de (financiële)inspanningsverplichting is op dit moment nog geen duidelijk antwoord te geven. Duidelijke is dat er een - mondelinge- afspraak is gemaakt dat de provincie 10 jaar, tot en met 2013 financieel zou bijdragen.
Over de MKBA merkt de heer van der Tuuk op dat deze analyse er gaat komen en in de komende maanden uitgevoerd gaat worden.
Desgevraagd geeft hij aan dat de provincie niet verplicht is om aandeelhouder te blijven.
De suggestie dat het rapport van de heer Elhorst niet onafhankelijk zou zijn o.a. omdat de provincie deels de leerstoel regionale economie subsidieert werpt hij verre van zich. GS gaat niet over de inhoud van zijn rapport dat is voer voor economen.
Tot slot geeft hij aan dat de exploitatiebijdrage de afgelopen periode niet aan de orde is geweest en dat het college ook hierover met een standpunt zal komen bij de bespreking over de business case.

Gedeputeerde staten zeggen het volgende toe:
Gedeputeerde van der Tuuk: zegt toe de juridische vraag hoever de inspanningsverplichting reikt van de provincie i.r.t. GAE, mee te zullen nemen in de voorbereiding op de business case. Als hiervoor nader onderzoek noodzakelijk is zal dat worden uitgevoerd.

De voorzitter sluit de beraadslaging met de conclusie dat het rapport van de NRK afdoende is besproken en de discussie over GAE in de nog te bespreken business case opnieuw aan de orde zal komen.

8. Statenstuk 2013-601; Onteigening ten behoeve van aansluiting Exloo op N34

Op verzoek van het college van GS is dit agendapunt doorgeschoven naar een volgende commissievergadering

9. Subsidie TT Motorweek; brief van het college van Gedeputeerde Staten van 2 oktober 2013 (mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen)

Samenvattende reactie van de fracties
De fracties van VVD, PvdA en D66 zijn van mening dat de subsidieverstrekking in een statenvoorstel zou moeten worden voorgelegd aan PS. Het was absoluut passend geweest wanneer GS meer achtergrond informatie had verstrekt. De VVD vraagt zich af wat de gemeente Assen gaat doen en vindt dat het college wel de rand heeft opgezocht van wat is afgesproken over de subsidieverlening. De PvdA wil weten welke risico's aan de subsidieverstrekking zijn verbonden. Ook blijkt uit het raadsvoorstel van de gemeente Assen dat de hoogte van de gemeentelijke subsidie afhankelijk wordt gesteld van de provinciale bijdrage. Ook zou de begroting nog niet zijn gedekt. Ook GL informeert naar de dekking. De SP ziet liever geen meerjarige subsidietoezegging. Het is beter af te wachten of derden zich wel houden aan hun toezegging. Voor de CU is het wrang dat subsidie voor reeën opvang wordt beëindigd en de TT week jaarlijks €50.000 ontvangt. Op zich steunt de CU de TT week wel.
Voor de PVV past de TT bij Drenthe evenzeer als de hunebedden. Het gaat voor de PVV dan ook niet om een subsidie maar om een investering om de TT in oude glorie te herstellen. In de tweede termijn geeft de PVV aan te schrikken van de opmerking van de PvdA dat de begroting niet volledig gedekt zou zijn.

D66 vraagt zich af hoeveel banen tegenover deze subsidieverlening staan. Het gaat wel om een heel groot bedrag. D66 is er absoluut niet voor om het bedrag voor 3 jaar toe te zeggen.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord:
Gedeputeerde van der Tuuk memoreert dat de TT een grote publiekstrekker is. Het college heeft in haar Collegeprogramma aangegeven iets te willen met de TT en de omgeving. Deze Motorweek past hierbij. De brief naar PS had uitgebreider gekund. Aanvankelijk werd ook een bijdrage van de provincie gevraagd in een fonds. Daar is niet op ingegaan. Naar zijn informatie hebben alle betrokken partijen hun bijdrage toegezegd. De provincie betaalt alleen als de andere partijen dit ook doen. De gemeente Assen is de voortrekker in deze.
De genoemde 3 jaar is een reële termijn om te beoordelen of gestopt of doorgegaan kan worden. In hoeverre de subsidieverlening banen oplevert is moeilijk te zeggen. Wel is het belangrijk om ook bij deze sector als provincie verantwoordelijkheid te nemen.
Het college heeft het recht om deze subsidie te verstrekken, maar neemt de zienswijzen van de commissie mee in de uiteindelijke subsidie toekenning. Het is goed om aansluiting te zoeken bij het raadsbesluit van de gemeente Assen.

Gedeputeerde staten zeggen het volgende toe:
Gedeputeerde van der Tuuk: zegt toe dat voorwaarden aan de subsidieverlening voor de TT motorweek te stellen door aan te geven dat geen sprake mag zijn van een open einde financiering, evenmin mogen derden een dergelijke open einde veroorzaken.
Gedeputeerde van der Tuuk: zegt toe dat de Statencommissie een afschrift zal ontvangen van de definitieve provinciale subsidietoekenning voor de TT motorweek.

De voorzitter sluit de beraadslaging en wijst op de toezeggingen.

10. Interne Audit rapportage Onderzoeksrapport Risicomanagement bij grote complexe projecten, brief van GS van 16 oktober 2013 (mogelijkheid tot indiening van zienswijzen)

Samenvattende reactie van de fracties
Alle fracties spreken hun waardering uit over de gemaakte interne audit.
In meerderheid geven de fracties aan dat de rol van PS bij grote projecten ook vooraf helder moet zijn. PS zouden – al dan niet op voorstel van GS – moeten kunnen aangeven wanneer sprake is van een groot (en complex) project.
Meerdere fracties, SP, VVD, PVV, PvdA geven aan dat cultuur binnen de organisatie een grote rol speelt bij risicomanagement. Om die reden vindt een meerderheid van de fracties dan ook niet dat expertise buiten het provinciehuis moet worden gezocht.
De fracties stemmen in met het voorstel van de PvdA om de discussie over Risicomanagement terug te laten komen in de Begeleidingscommissie Accountant (BCA).
Verder wordt samengevat nog het volgende opgemerkt:
Het CDA vraagt naar de toegevoegde waarde van de vliegende teambrigade. De PvdA benadrukt dat het maken van een risicoanalyse een vak op zich is, maar dat het niet bij een enkeling in de organisatie kan worden neergelegd. De SP noemt dat binnen de cultuur (van de organisatie) met name het gedrag van de leiding cruciaal is bij risicomanagement. Volgens de VVD gedijt risicomanagement bij geslotenheid. Het is belangrijk om na te gaan wat wel en wat juist niet op bijvoorbeeld een website wordt geplaatst. Desgevraagd deelt een deel van de andere fracties deze mening, terwijl anderen opmerken dat het juist niet in stilte moet plaatsvinden. De PVV vraagt zich af of het wel juist is dat GS veel heeft gemandateerd aan de bestuurscommissie (bij het project Eelde en Peizerdiep). De CU merkt op dat PS in het geval van calamiteiten bij projecten zo spoedig mogelijk moet worden geïnfor-

meerd. En wat zijn de gevolgen als een project niet doelmatig is. GL kan zich vinden in het stuk, maar vindt dat het GS standaard aan moeten geven dat evaluatie onderdeel is van het proces.
D66 gaat in op de twee voorbeelden van grote projecten die in de rapportage worden geschetst. Daarnaast wijst D66 op de bestaande regeling bij de Tweede Kamer waar het gaat om grote projecten. Onderdelen hieruit zouden ook in Drenthe kunnen worden toegepast.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord:
Gedeputeerde Brink: kern is dat het hier gaat om gedrag. Van belang is om je eigen (kritische) weerstand te organiseren. Op die manier wordt het risico verkleind. De aanbevelingen zijn overgenomen omdat het college van GS alles wil doen om een (groot) project zo zorgvuldig mogelijk af te handelen.
De RSP projecten (Atalanta, FlorijAs) zijn niet van de provincie. Wel is er controle op deze projecten vanwege het (financiële) provinciale belang. Ieder kwartaal ontvangen de staten een overzicht.
Projecten in het landelijk gebied hebben soms een andere manier van aansturing. Hierna is gekeken de visitatiecommissie olv dhr. Jaap van Dijk. Ook die is met aanbevelingen gekomen die worden opgevolgd.
GS is bestuurlijk verantwoordelijk voor de projecten. Regelmatig vindt hierover (bestuurlijk)overleg plaats. Als voorbeeld noemt hij de tweewekelijkse overleggen over de RSP projecten.
Wanneer sprake is van een groot project staat omschreven in het organisatiebesluit. Verder is het juist goed om intern door andere afdelingen naar (grote) projecten te laten kijken (vliegende brigade), juist om risico's te verkleinen. Ook de accountant zo geeft gedeputeerde Brink tot slot aan, stemt in met de wijze hoe de provincie omgaat met risicomanagement.

De voorzitter sluit de beraadslaging met de conclusie dat het onderwerp Risicomanagement terugkomt op de agenda van de BCA.

11. Statenstuk 2013-602; Financieringsinstrumentarium Drenthe/Uitvoeringskader; regionaal economisch domein.

Samenvattende reactie van de fracties
De fracties kunnen zich vinden in het voorstel maar hebben daarbij nog de volgende opmerkingen/vragen.
Met uitzondering van de SP kiezen de fracties voor de in het stuk genoemde variant A. Voor de meeste fractie heeft het de voorkeur dat de NOM de uitvoering op zich gaat nemen. De PVV heeft de voorkeur voor de NOM boven een commerciële beheerder. De VVD vraagt zich af of de uitvoeringsdienst van de SNN dit ook niet zou kunnen. Voor D66 is de NOM niet een logische keuze omdat vanuit het ministerie van EZ (deels) beslag kan worden gelegd op de financiën van de NOM. De VVD deelt deze mening. Ook zou de VVD het beoogde effect explicieter benoemd willen zien.
De PvdA en de VVD vragen of het tempo om te komen tot ondersteuning van het MKB niet kan worden opgevoerd. PvdA, D66 en CDA merken op dat met de instelling van een holding – op afstand – opnieuw een verbonden partij is opgericht, wat betekent dit voor de controle door PS? Wat wordt er gerapporteerd aan de staten? Het bedrag aan apparaatskosten is wel erg hoog aldus de PvdA, het is zaak daar grip op te houden.
Het CDA informeert naar de kosten en hoe e.e.a. gemonitord gaat worden. De SP kiest vanwege de maximale controle voor variant C; geen BV en geen Stichting. De democratische controle wordt steeds kleiner. De CU zou liever na 3 jaar evalueren nu de beheersovereenkomst voor 2 jaar gaat gelden. Het is goed om duidelijke en strikte afspraken te maken. De Kamer van Koophandel zou ook in de uitvoering betrokken moeten worden.
GL vraagt zich af of het allemaal niet veel eenvoudiger kan, een holding met werkmaatschappijen en noemt daarbij het voorbeeld van Drents Plateau. Met het huidige voorstel worden de kosten vergroot. Verder vraagt GL aandacht voor vergroening en verduurzaming in de criteria.

D66 wil graag een antwoord op de vraag wat de personele kosten zijn inclusief externen. Het is immers de bedoeling dat er zoveel mogelijk geld naar de ondernemers gaat.
Verder wil D66 weten of er sprake is van een aanbestedingsplicht. Bestaat er een kans dat Europa dit instrument nader gaat bekijken?

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord:
Gedeputeerde van der Tuuk: De vraag over het investeringskader is terecht gesteld.
Hij wil met een aanvullende brief komen die uiteraard in de commissie besproken kan worden, maar hoopt daarmee ook dat de kaders goed kunnen worden ingevuld waardoor het mogelijk is om tempo te houden c.q. te maken. Bij de rapportage aan PS zal worden aangegeven hoe de uitvoering is uitgevoerd en wat de resultaten zijn. Ook de werkgroep Programmabegroting en de BCA zouden een rol kunnen vervullen.
De genoemde beheerskosten gelden voor 15 jaar. De NOM wordt gezien als de ideale fondsbeheerder, SNN is geen logische partij in dezen. Evaluatie wil het college na één jaar uitvoeren om zo de vinger aan de pols te kunnen houden. In dit geval is geen sprake van een aanbestedingsplicht.

Gedeputeerde staten zeggen het volgende toe:
Gedeputeerde van der Tuuk zegt toe: met een (aanvullende) brief te komen waarin de financieringskaders goed staan omschreven

De voorzitter sluit de beraadslaging met de vraag aan de commissie of de status van het stuk gewijzigd kan worden. Dat is het geval.

De **B-status** wordt gewijzigd in **A-status**

12. Statenstuk 2013-600; 2e financiële actualisatie 2013, 6e wijziging Begroting 2013, 1e wijziging Begroting 2014 en instelling Reserve financieringsfonds Drenthe

Samenvattende reactie van de fracties
Alle fracties kunnen zich vinden in het statenstuk. Een aantal fracties hebben aanvullende vragen.
De fracties van D66 en het CDA vragen of het bedrag van 0,7 miljoen extra bestemd is voor de werkorganisatie van de Agenda van de Veenkoloniën. D66 informeert of het juist is dat de provincie geen extra bijdrage betaalt voor het OV-bureau. D66 en het CDA informeren naar 0,7 miljoen aan nadelen genoemd bij de RUD, is dit het maximum aan frictiekosten? De VVD verzoekt het college om zich extra in te spannen om nog meer begrotingsdiscipline aan de dag te leggen door scherper te begroten.
De PVV vraagt zich af of het positieve resultaat veroorzaakt is door minder te besteden of door uitgaven door te schuiven naar volgende jaren.
GL informeert naar de overdracht van het peilbeheer naar de waterschappen. Omdat die nog niet heeft plaatsgevonden vloeit dit geld terug naar de Algemene Reserves, geldt dit ook voor 2014?
Is de vervroegde aflossing van de lening Ennexis de eerste consequentie van het schatkistbankieren?

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord:
Gedeputeerde van der Tuuk: Niet bestede gelden worden niet zomaar doorgeschoven. Wanneer sprake is van vrijval dan is dat omdat dit in het toetsingskader is afgesproken. Het extra bedrag voor de Agenda van de Veenkoloniën is bestemd voor de werkorganisatie.
Het is juist dat de vervroegde aflossing van de Ennexis lening terug te herleiden is naar het schatkistbankieren. Tot slot geeft hij aan dat de vragen over RUD schriftelijk worden beantwoord.
Gedeputeerde Brink: Op de vrijval van de BDU gelden was niet gerekend. GS hebben afgesproken alle kortingen op de BDU gelden op te vangen. Op het moment dat er toch weer (Rijks) geld vrijkomt

wordt dit besteed aan het OV. Dit onderwerp komt terug in een brief die besproken zal worden met PS (cie. OGB). Het is juist dat geen sprake is van een extra bijdrage aan het OV-Bureau.
Op dit moment is er nog geen overeenstemming met de waterschappen over de overdracht van het peilbeheer. Wat de (financiële) consequenties zijn als de hiervoor bestemde bedragen in 2014 weer vrijvallen kan hij op dit moment niet aangeven. Hij komt hierop terug.

Gedeputeerde staten zeggen het volgende toe:
Gedeputeerde van der Tuuk zegt toe: de vraag over de frictiekosten bij de RUD schriftelijk te zullen beantwoorden voor de Statenvergadering van 18 december a.s.
Gedeputeerde Brink zegt toe: de vraag of in 2014 financiën beschikbaar zijn voor de overdracht van peilbeheer naar de waterschappen, schriftelijk te zullen beantwoorden voor de Statenvergadering van 18 december a.s.

De voorzitter sluit de beraadslaging met de vraag aan de commissie of de status van het stuk gewijzigd kan worden. Dat is het geval.

De **B-status** wordt gewijzigd in **A-status**

13. Statenstuk 2013-594; Wijziging Legesverordening Provincie Drenthe 2010

Samenvattende reactie van de fracties
Alle fracties stemmen in met het statenstuk.
Aanvullende worden nog een aantal vragen gesteld.
De VVD vraagt zich af hoe het kan dat een Natuurvergunning 4x zo duur is als bij de gemeente. Kan dat niet anders? GL sluit hierbij aan. D66 vult aan met de overweging om deze vergunningen uit te besteden aan gemeenten.
De PVV informeert of de indexering in de tarieventabel, verplicht is. Zo ja, dat stelt de PVV voor deze op 0 te houden.
GL vraag zich af waarom artikel 8. lid 4 nu pas wordt aangepast?

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord:
Gedeputeerde van der Tuuk: Artikel 8, lid 4 is aangepast om hiermee onduidelijkheid weg te halen. Het is in een groot goed dat vergunningen ook bij de provincie kunnen worden aangevraagd. Omdat de provincie niet af wil wijken van de gemeente betekent dit dat de kosten van de vergunning, die aanzienlijk hoger liggen dan bij gemeenten, voor rekening van de provinciale organisatie komen. Dit betekent een verlies van € 1100 euro per vergunning.
De gedachte van D66 om deze vergunningen uit te besteden aan de gemeente – het aanvragen kan bij de provincie blijven – is een interessante gedachte.
Uit kostenbewustzijn is gekozen om de indexering wel toe te passen.

De voorzitter sluit de beraadslaging met de vraag aan de commissie of de status van het stuk gewijzigd kan worden. Dat is het geval.

De **B-status** wordt gewijzigd **in A-status**

14. Mededelingen
Er zijn geen mededelingen.

15. Sluiting

De vergadering wordt gesloten om 19:10 uur.
De volgende vergadering zal plaatsvinden op 15 januari 2014.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie van 15 januari 2014,

, voorzitter

, statenadviseur

Toezeggingenlijst Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie, 4 december 2013				
Naam	**Omschrijving**	**Startdatum**	**Einddatum**	**Stand van zaken**
Statencommissie korte termijn				
1. RUD; mandaatregeling (PS)	*Gedeputeerde van de Boer* zegt toe om zodra de uitgewerkte mandaatregeling beschikbaar is, deze naar de staten te sturen. Daarnaast zal een overzicht van de financiën worden toegestuurd naar de staten.	26.06.2013 (PS)	25.09.2013	FCBE 6/11: De mandaatregeling zal in december gereed zijn. FCBE 4/12: Mandaatregeling10/12 in GS daarna naar cie. Financiën: FCBE 4/12: Is besproken in DB RUD, wordt binnenkort naar cie.verzonden. ~~√ Beantwoord bij Memo van 21 juni 2013~~
2. (PS14/11) Stimuleren samenwerking (Cie. C&E)	*Gedeputeerde van der Tuuk* zegt toe: Een project op te starten om een stimulans te geven aan de samenwerking tussen de organisaties Marketing Drenthe (MD), Drenthe beweegt, Sport Drenthe en het recreatieschap *Gedeputeerde van der Tuuk geeft aan* dat het project is opgestart. Men is hier intensief mee bezig. Het is nu aan partijen om daar uit te komen, Zodra hier meer over bekend is wordt het terug gemeld. Het resultaat van het gesprek met MD en betrokken organisaties zal worden teruggekoppeld met de commissie	14.11.2012 15.05.2013	~~01.10.2013~~ 15.02.2014	FCBE 6/11: dhr. van der Tuuk zal hierop terugkomen in de vergadering van de cie. van 4/12 FCBE 4/12: de kern is dat binnen de samenwerking 'de neuzen dezelfde kant op staan'. Ged. vd.Tuuk zal op korte termijn gesprek aangaan met MD en betrokken organisatie
3. NRK rapport 'Naar een Noordelijke kenniseconomie	*Gedeputeerde van de Boer* zegt toe het in aanbeveling 5 (uit het rapport 'Naar een Noordelijke kenniseconomie) van de Aanbevelingen projecten genoemde overzicht van alle projecten die binnen een cluster worden uitgevoerd, naar de staten te zullen sturen.	11.09.2013	31.12.2013	

4. Actieplan Duitsland agenda	*Gedeputeerde van der Tuuk* zegt toe met een actieplan te zullen komen om de Duitslandagenda nader in te vullen via de werkgroep DrEUn	11.09.2013	11.12.2013	√FCBE 4/12: Doel is om de agenda duidelijk te krijgen. Deze wordt actief ingevuld, zie hiervoor ook de website van SNN.O.b.v. inventarisatie wordt deze verder ingevuld. Via de werkgroep DrEUn wordt de commissie op de hoogte gehouden van deze agenda.
5. Ondernemersvriendelijk aanbesteden	*Gedeputeerde Brink* zegt toe schriftelijk te reageren op de brief van MKB Noord (08.10.2013) over ondernemersvriendelijke aanbesteden en de commissie hiervan in kennis te stellen. Gedeputeerde Brink zegt toe om zowel naar PS als de MKB Noord schriftelijk te reageren op de brief om ondernemersvriendelijke aan te besteden waarbij de werkwijze van de provincie uiteen zal worden gezet.	06.11.2013 04.12.2013	06.02.2014 04.03.2014	FCBE 4/12: n.a.v. de discussie over de reactie van GS mbt ondernemersvriendelijk aan te besteden wordt een nieuwe toezegging gedaan.
6. Libau	*Gedeputeerde Brink* zegt toe de vraag of nu de gehele organisatie een negatief saldo heeft en Libau Groningen-Drenthe niet, instanties buiten de provincie Drenthe worden gefinancierd, schriftelijk te zullen beantwoorden.	04.12.2013	04.03.2014	√Beantwoord bij brief van 18.12.2013
7. GOA (PS)	*Gedeputeerde Brink* zegt toe de mogelijkheid te willen verkennen om het gebruik van GOA (gemeenschappelijke opleidingsactiviteit) te verbreden naar andere doelgroepen en dit bespreekbaar maken in het overleg met de huidige GOA.	13.11.2013	13.02.2014	
8. Innovatief Drenthe (PS)	*Gedeputeerde Brink* zegt toe dat in het kader van Innovatief Drenthe, een bijeenkomst wordt georganiseerd om de voorstellen te bespreken met betrekking tot de te nemen initiatieven voor de onderkant van de arbeidsmarkt.	13.11.2013	13.02.2014	
9. Onderwijs en opleidingsniveau (PS)	*Commissaris van de Koning* zegt toe dat de staten geïnformeerd worden over de uitkomsten van het gesprek met de Ministeries van EZ, Onderwijs en Sociale Zaken over onderwijs en opleidingsniveau (Hoogeveen)	13.11.2013	13.02.2014	
10. Werkwijze EU programma's	*Gedeputeerde Brink* zegt toe de (nieuwe) werkwijze hoe de diverse EU programma's te integreren in de ambtelijke organisatie begin 2014 te presenteren aan cie. FCBE	04.12.2013	04.03.2014	√Beantwoord met brief van 18 december 2013

11. Stand van zaken Europese fondsen	*Gedeputeerde Brink* zegt toe de commissie een overzicht toe te sturen met de stand van zaken van de diverse Europese fondsen/programma's en de middelen	04.12.2013	04.03.2014	
12. GAE; inspanningsverplichting	*Gedeputeerde van der Tuuk* zegt toe de juridische vraag hoever de inspanningsverplichting reikt van de provincie i.r.t. GAE, mee te zullen nemen in de voorbereiding op de Business case. Als hiervoor nader onderzoek nodig is, zal dit worden uitgevoerd.	04.12.2013	04.03.2014	
13. TT motorweek	*Gedeputeerde van der Tuuk* zegt toe voorwaarden aan de subsidieverlening voor de TT motorweek te stellen: er mag geen sprake zijn van een open einde financiering, evenmin mogen derden een dergelijk open einde veroorzaken.	04.12.2013	04.03.2014	
14. TT motorweek (subsidie)	*Gedeputeerde van der Tuuk* zegt toe dat de Statencommissie een afschrift ontvangen van de def. Provinciale subsidietoekenning voor de TT motorweek	04.12.2013	04.03.2014	
15. Financieringsinstrumentarium Drenthe/Uitvoeringskader; regionaal economisch domein	*Gedeputeerde van der Tuuk* zegt toe met een aanvullende brief te zullen komen waarin de financieringskaders van het financieringsinstrumentarium goed staan omschreven.	04.12.2013	04.03.2014	
16. RUD;frictiekosten	*Gedeputeerde van der Tuuk* zegt toe de vraag over de frictiekosten van de RUD en de eventuele verder (financiële) nadelen schriftelijke te zullen beantwoorden.	04.12.2013	04.03.2014	√Beantwoord bij Memo van 09.12.2013
17. Overdracht peilbeheer	*Gedeputeerde Brink* zegt toe de vraag over de overdracht van het peilbeheer naar de Waterschappen, schriftelijk te zullen beantwoorden.	04.12.2013	04.03.2014	√Beantwoord bij Memo van 09.12.2013 en bij brief van 11.12.2013

Statencommissie lange termijn				
1. Revolverend Financieren	*Gedeputeerde van der Tuuk* zegt toe om zodra het revolverend financieren is uitgewerkt en geland in de diverse programma's bepaald zal worden wanneer evaluatie aan de orde is.	12.12.2012	12.~~06~~.12.2013	B&F 19/6:Ovv ged. vd Tuuk wordt de einddatum verschoven omdat de evaluatie later zal plaatsvinden. De cie. stemt hier mee in.
2.Democratische vertegenwoordiging in	*Gedeputeerde Brink* zegt toe het initiatief in een discussie met Provinciale Staten te nemen over de	07.11.2012	~~07.02.2013~~ 31.12.2013	B&F 10.04.2013: Ovv ged. Brink wordt de termijn verschoven naar

Gemeenschappelijke Regelingen	democratische vertegenwoordiging			31 december 2013; de cie. Stemt hier mee in.
3. RUD; stemverhouding (PS)	*Gedeputeerde van de Boer* zegt toe om bij majeure financiële beslissingen te bepleiten dat de stemverhouding wordt bepaald aan de hand van de financiële inbreng van de onderscheidende partners	26.06.2013 (PS)	~~01.03.2014~~ 31.12.2014	FCBE 6/11: Ovv ged. vd Boer wordt de termijn verschoven naar 31.12.2014; de cie. stemt hier mee in.
4. RUD; AB/DB en Raad van opdrachtgevers (PS)	*Gedeputeerde van de Boer* zegt toe om in het kader van de actieve informatieplicht de sten te informeren over de ontwikkelingen van het AB/DB en de Raad van opdrachtgevers	26.06.2013 (PS)	~~01.03.2014~~ 31.12.2014	FCBE 6/11: Ovv ged. vd Boer wordt de termijn verschoven naar 31.12.2014; de cie. stemt hier mee in.
5. Binnenklimaat scholen; overleg Drentse gemeente(PS)	*Gedeputeerde Munniksma* zegt toe om de problematiek van het binnenklimaat op basisscholen (CO_2) te agenderen voor een regulier overleg met de Drentse gemeenten	03.07.2013 (PS)	31.12.2013	
6. RSP, monitoring IGO	*Gedeputeerde Brink:* zegt toe dat aan iedere kwartaalrapportage een overzicht zal worden toegevoegd met de inhoudelijke en financiële besluitvorming evenals de risico-analyse	06.11.2013	01.05.2014	
7. Begroting en Europa	*Gedeputeerde Brink:* zegt toe dat in de begroting 2015 zichtbaar aandacht wordt geschonken aan Europa	06.11.2013	01.11.2014	

Moties:				
M 2013-16 (gewijzigd)	PS dragen het college van GS op om de inzet financiële middelen van de TOP regeling te verbreden tot de hele sector MKB ter ondersteuning van het MKB bij het zo succesvol mogelijk indienen van projectvoorstellen etc.	03.07.2013	~~31.12.2013~~ 01.04.2014	FCBE 4/12: De TOP regeling zit in de 'pijplijn'. In het eerste kwartaal 2014 zal dit concreet worden. Omdat gekeken wordt in hoeverre de regeling kan worden opgerekt, waarbij expertteams binnen Recreatie en Toerisme ook een rol kunnen spelen, duurt het langer voor resultaat geboekt kan worden.
M 2013-18 Noordervisie (Zorg)	PS dragen het college van GS op noodzakelijke stappen te ondernemen om "zorg" als zelfstandig thema op te nemen in de strategische agenda van statenstuk 2013-585 Noordervisie 2040.	25.09.2013	31.12.2013	√ Is beantwoord bij brief van 20 november met de definitieve versie van Noordervisie
M 2013-22 Veilig stellen JWF kazerne	PS verzoeken het college van GS de inhoud van deze motie aan de minister van Defensie te doen toekomen en een afschrift daarvan toe te zenden aan de TK.	25.09.2013	26.09.2013	√ De motie is 26 september 2013 verzonden.

Inspraak bij de behandeling van het onderzoek van de
Noordelijke rekenkamer aangaande GAE
4 december 2013, 13.00 uur agendapunt 7
door Philippe Boucher

Allereerst een compliment voor het onderzoek van de rekenkamer dat evenwichtig is, kritisch en goed onderbouwd. Met name het deel van het SEO geeft een goed inzicht in het perspectief van de luchthaven.

Ik wil mij beperken tot de drie scenario's die in het rapport worden beschreven voor de toekomst van GAE.

1. Het Low Cost scenario met een groei van 200.000 naar 600.000 passagiers in 2025,
2. het business as usual scenario met een groei naar 300.000 passagiers
3. en het Lelystad scenario met een beperkte groei naar 225.000 passagiers.

1. Low Cost scenario

Indien de Low Cost airlines veel meer bestemmingen zouden aanbieden op Eelde verwacht men een mogelijke groei naar 600.000 passagiers.
In 2012 zijn Vueling en Ryanair gestart met vier nieuwe bestemmingen. Dat kan inzicht geven in de mogelijkheden van Low Cost op Eelde.
De bezettingsgraad op de toestellen was laag, tussen 55 en 65%. Gevolg was dat Ryanair stopte met Marseille en later met de wintervluchten op Bergamo/Milaan. Vueling stopte met Barcelona. Ryanair kwam wel terug met een nieuwe bestemming naar Girona.
Deze resultaten zijn niet hoopgevend temeer daar de Low Cost maatschappijen forse kortingen hebben gekregen op landingsrechten, passagiersvergoedingen en security charge. Ca. € 750.000. Dit valt op te maken uit het jaarverslag 2012, de CBS vervoerscijfers en het aantal vluchten van Vueling en Ryanair in de zomer van 2012 volgens de time table van de luchthaven.

Uit onderzoek van Inter VISTAS consulting blijkt:

Aantal vliegreizen uit primair marktgebied Eelde	**2,3 mln**	
Waarvan gericht op Europese bestemmingen	1,8 mln	
Eelde 4%	96.000	12 in de zomer, 3 in de winter
Schiphol 70%	1,6 mln	280 bestemmingen
Bremen 11%	257.000	35 bestemmingen
Düsseldorf 7%	160.000	153 bestemmingen

Meest in trek

Londen	209.000
Barcelona	81.000

Je zou verwachten dat als 80.000 noorderlingen ieder jaar naar Barcelona vliegen een lijn van Eelde naar Barcelona een succes zou zijn. Toch trok Vueling maar 6000 passagiers aan. De vraag is hoe dit kan. Het antwoord is simpel. Reizigers zoeken een vlucht die past bij hun zakelijke plannen of vakantie plannen. Op Schiphol wordt zeven dagen in de week ca. 25 maal per dag gevlogen op Barcelona door 9 maatschappijen en wel van zeven uur in de ochtend tot tien uur in de avond. Op Eelde kon men kiezen uit woensdag of zaterdag om twee uur 's middags. Het is deze keuzebeperking die reizigers eerder voor Schiphol doet kiezen, waar ze altijd een vlucht van hun gading kunnen vinden.

2. Business as usual

Rekening houdend met een autonome groei van 3,5% van de chartervluchten en een herstel van de vliegscholen zou een groei naar 300.000 passagiers in 2025 mogelijk zijn volgens SEO.
In mijn optiek is dat erg positief gedacht omdat er de laatste jaren juist een daling van de charters te zien was en het charter segment over heel Europa al sinds 2005 aan het dalen is. Ook op Eelde viel 2013 weer lager uit dan 2012. Meer waarschijnlijk is dat het aantal vluchten rond het huidige niveau blijft hangen. De charter bestemmingen Corfu en Rhodos zijn gestaakt en ook Aberdeen is van het scorebord verdwenen. Dit zijn geen onbelangrijke signalen. Wat de luchtvaartscholen betreft heeft de KLM Flight Academy nu een lijst van 300 werkloze piloten met een schuld van 1,5 ton. Ze lopen het risico door gebrek aan recente vlieguren hun briefje kwijt te raken. Sommige Low Cost maatschappijen bieden werkervaring te koop aan. Voor € 25.000 kan men een tijdje als copiloot meevliegen. Dit maakt de opleiding niet aantrekkelijker.
Dat is momenteel het drama van de vliegscholen. Het is ook zeer de vraag, gezien alle bezuinigingsoperaties van AirFrance/KLM, of KLM met dit bedrijf zal doorgaan.
Conclusie: Dit scenario levert waarschijnlijk eerder stilstand op dan groei.

3. Lelystad scenario

Hier gaat SEO uit van de opstart van Lelystad als overloop luchthaven van Schiphol. De Low Cost maatschappijen zullen vrijwel zeker naar Lelystad vertrekken en het is niet onaannemelijk dat ook meerdere chartervluchten dan vanaf Lelystad zullen worden aangeboden door de touroperators. In mijn ogen is dit op termijn het einde van Eelde als regionale luchthaven van enige betekenis. Het voorspelde verlies van 200.000 is nog aan de bescheiden kant als men ook de kosten van luchtverkeersleiding van 3 mln er bij optelt. Hoewel Lelystad in 2015 van start zou gaan zal dit wel een paar jaar vertraging oplopen door juridische procedures.

4. Maatschappelijke kosten baten analyse

prof. Paul Elhorst heeft onderzoek gedaan naar de maatschappelijke kosten en baten van de luchthaven en komt tot een positief saldo van 8 mln in 2027 door reistijdwinst van 1,5 uur, als noordelijke passagiers niet vanaf Schiphol maar vanaf Eelde vliegen. GAE betoogt in haar businessplan dat investeringen van de overheid in de luchthaven dus legitiem zijn, maar ook in de komende jaren nodig.
Op het onderzoek van Elhorst valt het nodige af te dingen. In het onderzoek is een aantal factoren niet meegenomen; waaronder waarde daling onroerend goed, luchtvervuiling, geluidsoverlast, milieubelasting, hogere CO2 uitstoot per passagier door lage bezettingsgraden en als meest opvallende, het reistijdverlies van 1,5 uur voor 50% van de reizigers door de tussenlandingen, dat de door Elhorst berekende reistijdwinst van 1,5 uur voor een groot deel weer teniet doet. En last but not least; wie van Schiphol vertrekt kan een tot anderhalve dag vakantietijd winnen door de gunstiger vertrektijden.
Dit onderzoek is duidelijk onder de maat en in mijn ogen een blamage voor de economische faculteit van de RUG. Het is des te erger omdat Elhorst op radio en TV pontificaal beweert dat zijn onderzoek toekomstige subsidies aan de luchthaven ten volle rechtvaardigt en dat het absoluut de moeite waard is om de luchthaven open te houden.

De hele context waarin dit onderzoek tot stand kwam roept ook vragen op:

- Begin september wordt het rekenkamer rapport aan de gedeputeerden gegeven voor commentaar.

- 31 oktober presenteert de directeur van GAE zijn business plan aan de aandeelhouders. Daarin zijn ook de resultaten van het onderzoek van Elhorst verwerkt.

- Tegelijkertijd verschijnt het eerste rapport van Elhorst, dat zich bij haar berekeningen baseert op de groeivoorspellingen van GAE. Hieruit kan men niet anders concluderen dan dat er tussen beide rapporten kruisbestuiving heeft plaats gevonden.

- Op 4 november presenteert de rekenkamer haar rapport voor de aandeelhouders en later voor de pers. Het rapport werd een dag daarvoor onder embargo aan deze mensen verstrekt.

- Een dag later op 5 november verschijnt een tweede versie van het onderzoek van Elhorst waarin hij de cijfers uit het rekenkamer rapport gebruikt als basis voor zijn berekeningen. Ook dan komt hij bij het meest pessimistische scenario tot een aanzienlijke bate van 3 mln. Aan de statenleden is aanvankelijk alleen het eerste, meest rooskleurige rapport verstrekt.

Een en ander roept vragen op over de mate van onafhankelijkheid van Elhorsts onderzoek. De inzet ervan lijkt in de eerste plaats gericht te zijn geweest op het schetsen van een rooskleurig toekomstbeeld voor GAE, dat het verlenen van verdere subsidie moet rechtvaardigen.

Je vraagt je af of de luchthaven wellicht de opdrachtgever voor dit onderzoek is geweest.

Een andere complicerende factor is de positie van Elhorst als tijdelijk hoogleraar, benoemd door de Stichting Leerstoel regionale economie Groningen. Het bestuur van deze stichting wordt gevormd door de drie gedeputeerden van Groningen, Drenthe en Friesland, respectievelijk Wilma Mansveld, Arend van der Tuuk en Johannes Konst, allen PvdA, aangevuld met Jan Oosterhaven oud hoogleraar regionale economie aan de RUG. De gedeputeerden van Groningen en Drenthe zijn tevens aandeelhouder van de luchthaven. Tenslotte is de founding dean van de economische faculteit, prof. Henk Sol (de baas van Elhorst) ook nog eens voorzitter van de raad van commissarissen van GAE.

De schijn van belangenverstrengeling ligt wel erg voor de hand. Mede hierdoor valt vrijwel niet te ontkomen aan de indruk dat prof. Elhorst zich vooral heeft ingezet om argumenten te leveren voor verdere financiering van de verliezen van GAE. Met een onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek heeft dit weinig te maken. Het wordt echter naar buiten toe wel gedekt met een professorale titel en het imago van de RUG.

Zie voor de beantwoording van vragen van statenleden aan mij de volgende link:
http://videoverslag.drenthe.nl/Vergaderingen/Statencommissie-Financien--Cultuur--Bestuur-en-Economie/2013/4-december/13:00

Commissievergadering Drenthe 4 december 2013, rekenkamerrapport GAE

Statenleden en overige aanwezigen,

Soms spreek in bij de provincie Groningen; de fracties daar overtreffen elkaar met het stellen van verduidelijkende vragen. Dat zou ik hier ook op prijs stellen.

Jaarcijfers.
Vanaf het begin van deze eeuw google ik geregeld jaarcijfers van regionale vliegvelden. Het resultaat van dit gepluis spoort met het rekenkamerrapport; ik vond treurige cijfers verpakt in vrolijke woorden. Vanaf dat moment vervuilt Google mijn beeldscherm met reclame voor vliegreisjes.
Google en Big Data.

Nu iets heel anders.
Vliegtuigen veroorzaken geluidhinder klachten. Voorheen behandelde de Commissie milieuhygiëne (cie. 28) deze klachten. Het rijk, d.w.z. het bevoegd gezag, betaalde. Nu is er een CRO, Commissie Regionaal Overleg, die **geen geld krijgt voor de klachtenafhandeling** maar wel klachten moet analyseren. De vertegenwoordiger van het ministerie meldde op de laatste CRO dat het rijk dit niet langer wil betalen. De oplossing leest u op blz. 20: decentraliseer het bevoegd gezag naar de provincie Drenthe.

Dit brengt mij op de financiën.
Vroeger deelden de aandeelhouders het jaarlijkse verlies van het vliegveld. In 2002 kocht het rijk dit af met een bedrag ineens en dwong de regio tien jaar lang het maximum te betalen. Eén miljoen subsidie op een jaarlijks verlies van een half miljoen. Genoemd werd het opvangen van aanloopverliezen na baanverlenging. En nu bedelt het vliegveld al weer om geld.
De signalen vanuit dit gebouw zijn dat u hier niet in trapt. Houden zo.

Het wordt tijd dat het vliegveld zelf op het ondernemers pad gaat. Het kan creatiever. Zet een oud vliegtuig op het voorterrein, vul het met computerschermen vol vliegsimulaties en organiseer verjaardagfeestjes voor jeugd uit de wijde omtrek.
Organiseer loterijen met als prijzen gratis vluchten in één van de vele halflege vliegtuigen. Denk 'out of the box'; een alerte ondernemer diversifieert.

Kortom, geen cadeautjes meer. Met instemming citeer ik Neelie Kroes (toen minister Smit-Kroes): "Laat ik beginnen in het noorden, bij Eelde. Wij hebben inmiddels een buitengewoon actief bestuurscollege van de luchthaven Eelde aan het werk gezien die, hoewel ook geconfronteerd met de zeer sombere resultaten van de exploitatie van de luchthaven Eelde, in de mening leeft dat daar toch verandering in gebracht moet kunnen worden en dat er een mogelijkheid bestaat op de luchthaven Eelde in de vaart der volkeren op te stuwen.
Voorzitter, geloof doet leven. Voor mij is dat echter onvoldoende om extra geld te investeren."

Statenleden, dit zei Neelie in de Eerste Kamer op 6 september 1988. De provinciebestuurders waren 'not amused' en hebben tientallen jaren lang – wellicht tegen beter weten in - met rooskleurige toekomst voorspellingen de statenleden overdonderd.

Laat dit niet weer gebeuren.

Ik dank u voor uw aandacht.

Wietske Jonker-ter Veld